

Kunnskapsdepartementet
v/Åste Haukvik Traen
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Ny tolkelov –høringsuttalelse fra Husleietvistutvalget

Vi viser til høringsnotat fra Kunnskapsdepartementet vedrørende forslag til ny tolkelov. Videre viser vi til e-post fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet v/Dahlberg den 17.06.19 der det fremgår at høringsfristen er forlenget.

Husleietvistutvalget (HTU) avgir følgende høringsuttalelse:

I høringsnotatet punkt 1.3 stilles det særlige spørsmål til høringsinstansene.

Til spørsmål 1:

Det er foreslått at domstolene og PST skal unntas fra bestemmelsene om tilsyn og pålegg. Kunnskapsdepartementet ber om høringsinstansenes syn på om det er andre enn domstolene og PST som bør unntas fra disse bestemmelsene.

Begrunnelsen for å unnta domstolene er at domstolenes uavhengige stilling ikke er forenlig med tilsyn og pålegg.

Vårt syn er at dette hensynet gjør seg gjeldende også for Husleietvistutvalget, og at Husleietvistutvalget derfor bør unntas fra bestemmelsene i forslaget § 11 og 12.

Husleietvistutvalget er opprettet i medhold av husleieloven § 12-5. Reglene for saksbehandlingen fremgår av Forskrift om Husleietvistutvalget av 21.06.2016 der blant annet saksleder i den enkelte sak har ansvaret for å vurdere og beslutte tiltak slik at saken blir tilstrekkelig opplyst, hvordan opplysninger skal innhentes, herunder konkret vurdere om det er nødvendig å oppnevne tolk for å ivareta parterets rettsikkerhet, før en sak kan avgjøres.

Slik vi ser det vil en ordning der et tilsynsorgan blant annet skal vurdere om oppnevning av tolk var nødvendig for å ivareta hensynet til parterets rettssikkerhet, innebære en overprøving av saksleders vurdering i konkrete saker. Det vil etter vår oppfatning i så fall kunne være i strid med bestemmelsene i HTU-forskriften og således i konflikt med Husleietvistutvalgets uavhengighet.

Husleietvistutvalgets syn er derfor at unntaket i forslaget til § 2 fjerde ledd må utvides slik at det også omfatter Husleietvistutvalget.

Det bemerkes at konsekvensene av innføring av ny tolkelov likevel vil være en del av styringsdialogen med KMD når det gjelder den generelle forvaltning av ordningen med bruk av tolk f. eks. ved evt. endringer i HTU-forskriften, det generelle omfanget av bruken av tolk, økonomiske konsekvenser osv.

Til spørsmål 2:

Det fremgår av forslaget at plikten til å bruke tolk som følger av særlovgivningen eller av tolkeloven er ment å inntre når det foreligger et reelt behov for tolk i saker som har stor betydning for den enkelte. Kunnskapsdepartementet ber om høringsinstansenes innspill på hvorvidt det bør gjøres justeringer i forslaget til tolkelov, eventuelt i særlovgivningen, for å sikre at plikten avgrenses til situasjoner der det foreligger et reelt behov for tolk.

Vår oppfatning er at lovforslaget kan oppfattes som relativt uklart og vil i praksis kunne medføre mange spørsmål om avgrensning av plikten til å oppnevne tolk. På den annen side er bestemmelsen i forslaget til § 6 første ledd del av en lov som etter sitt virkeområde skal gjelde for samtlige «offentlige organ» og således favne veldig vidt. Vi ser derfor at det vil by på utfordringer om grensene skal defineres ytterligere i § 6. Forslaget til lovtekst gir likevel slik vi ser det tilstrekkelig føringer om at det skal vurderes konkret i den enkelte sak om det er «nødvendig» for å ivareta den enkeltes rettssikkerhet eller for å yte forsvarlig hjelp og tjeneste. Hvor grensen går må uansett bero på en tolkning av loven og forarbeidene basert på den konkrete virksomheten, og må også ses i sammenheng med den enkelte virksomhets eventuelle plikt til å utarbeide retningslinjer i § 9. Det vises i denne sammenheng til departementets forslag i høringsnotatet punkt 5.4.2 der det gis anvisning på at retningslinjene kan inneholde rammer og anvisning for den konkrete vurderingen av hvorvidt det foreligger et reelt behov for tolk, noe som gis vår tilslutning.

Husleietvistutvalgets syn er følgelig at det ikke bør gjøres justeringer i pliktbestemmelsen eller i særlovgivningen for ytterligere å regulere avgrensning av når det foreligger behov for bruk av tolk.

Når det gjelder de øvrige seks spørsmålene i punkt 1.3 har ikke Husleietvistutvalget spesielle tilbakemeldinger.

Vårt innspill til lovforslaget forøvrig er at vi støtter departementets forslag når det gjelder offentlige organers plikt til å bruke tolk slik det fremgår av foreslått § 6 første ledd andre setning og andre ledd, videre kravet om kvalifisert tolk, bruk av fjerntolking og utarbeidelse av retningslinjer for bestilling og bruk av tolk. Videre støtter vi forslaget vedrørende krav til tolken i kapittel 3 og reglene om nasjonalt tolkeregister, statsautorisasjonsordningen og reaksjoner i kapittel 4.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Husleietvistutvalgets kostnader til tolkning dekkes i dag av det ordinære driftsbudsjettet. Innføring av ny lov vil høyst sannsynlig medføre økte kostnader i forbindelse med saksavviklingen. Hvordan dette skal løses ved innføring av ny lov må bli en del av styringsdialogen med KMD.

Trondheim, 21.06.2019

Geir Morten Løkken
fungerende direktør